



# Oseriösa metoder vid telefonförsäljning av domännamn

En publikation i serien .SE:s Internetguider  
av Hans Erik Nilsson

**.se**

## Oseriösa metoder vid telefonförsäljning av domännamn

.SE:s Internetguide, nr 3  
Version 1.0 2008

© Hans Erik Nilsson

Texten skyddas enligt lag om upphovsrätt och tillhandahålls med licensen Creative Commons Erkännande 2.5 Sverige vars licensvillkor återfinns på <http://creativecommons.org/>, för närvarande på sidan <http://creativecommons.org/licenses/by/2.5/se/legalcode>.

Illustrationerna skyddas enligt lag om upphovsrätt och tillhandahålls med licensen Creative Commons Erkännande-IckeKommersiell-IngaBearbetningar 2.5 Sverige vars licensvillkor återfinns på <http://creativecommons.org/>, för närvarande på sidan <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/legalcode>.

Vid bearbetning av verket ska .SE:s logotyper och .SE:s grafiska element avlägsnas från den bearbetade versionen. De skyddas enligt lag och omfattas inte av Creative Commons-licensen enligt ovan.

---

Grafisk form omslag: Futurniture  
Grafisk form inlaga: FGO AB  
Författare: Hans Erik Nilsson  
Layout och redigering: Gunnel Olausson  
Illustrationer: © Camilla Laghammar  
Tryck: Modintryckoffset 2008  
ISBN: 978-91-977336-2-5



.SE (Stiftelsen för Internetinfrastruktur) ansvarar för Internets svenska toppdomän. .SE är en oberoende allmännyttig organisation som verkar för en positiv utveckling av Internet i Sverige.

<b>Inledning</b>	<b>5</b>
<b>Tveksamma affärer</b>	<b>7</b>
<b>Vad är ett domännamn?</b>	<b>9</b>
<b>Så registrerar du en domän</b>	<b>11</b>
Domännamn under andra toppdomäner .....	12
Vad kostar ett domännamn? .....	12
<b>Domänskojarnas metoder – före en registrering</b>	<b>15</b>
Tvivelaktig telefonförsäljning.....	15
Ohederlig hemsidesproduktion .....	16
Osanna samarbeten.....	16
Domänockupering .....	17
Femdagarsfinten .....	17
Gisslanregistrering.....	17
Riggade sökmotorer.....	18
Nätfiske .....	18
Framtida toppdomäner .....	19
Falska toppdomäner .....	19
Lågnivådomäner .....	19
Bluff-fakturor.....	20
Tips! Innan du registrerar en domän .....	21
<b>Domänskojarnas metoder – efter en registrering</b>	<b>23</b>
Tvivelaktig telefonförsäljning.....	23
Önskad överflyttning .....	23
Domänockupering.....	24
Teckentricket .....	24
Checklista! Skydd mot domänskojare .....	25
Tips! Efter att du har registrerat en domän .....	26
<b>Om du blir lurad</b>	<b>27</b>
Bestrid fakturan .....	27
Polisanmäl.....	28
Anmäl till .SE, Svensk Handel och Konsumentverket..	28
Tvistlösning – ATF .....	28
Tvistlösning – Internationellt .....	29
Svensk domstol .....	30
<b>Länkar</b>	<b>31</b>



# Inledning

Att tjäna pengar på andras okunskap är en sedvänja som är lika gammal som handeln människor emellan. Spekulationer med Internet-adresser tog fart på allvar mot slutet av 1990-talet då företag och organisationer visade sig vara villiga att betala oerhörda summor för åtråvärda domännamn. Enskilda engelska ord som news eller sports kunde i Internetadressform göra innehavaren stenrik över en natt.

Idag är domännamnsmarknaden mycket fragmenterad. Stora affärer med domännamn är mindre frekventa, medan den totala handeln är desto mer omfattande. Som i alla branscher finns det på domännamnsmarknaden seriösa företag och de som är mindre nogräknade. Kapitlen som följer koncentreras på den sistnämnda kategorin.

När det gäller handel med domännamn är det viktigt att konstatera följande: det är inte brottsligt att sälja en vara eller en tjänst till ett pris som är flerfaldigt högre än vad som kan anses vara skäligt. För att ta ett exempel är buteljerat vatten upp till 2 000 gånger dyrare än vanligt kranvatten utan att det går att påvisa några väsentliga skillnader mellan själva vätskorna. Olikskheterna handlar istället om paketering och marknadsföring. Detta hindrar dock inte att den som får betala ett överpris för sin adress på Nätet kan ha anledning att känna sig lurad. Detsamma gäller dem som hamnar i ogynnsamma kontraktsförhållanden i samband med att de skaffar sig ett domännamn.

Sätten som de så kallade domänskojarna gör affärer på är många gånger klandervärda. Denna guide har som ambition att koncist förklara flertalet av de tillvägagångssätt som de använder sig av när de förleder företag och privatpersoner att ingå ofördelaktiga avtal. Fokus ligger på användarens och allmänhetens utblick, inte juristens eller teknikerns perspektiv.

Ett av guidens huvudsyften är att du får reda på hur du kan skydda dig och vad du kan ta till för åtgärder om du skulle bli lurad. Det är tyvärr inte så enkelt att den som erbjuder en registrering av en Internetadress till ett högt pris per definition uppför sig bedrägligt. Omvänt finnas inga garantier för att låga priser automatiskt innebär att den som saluför domännamn är pålitlig. Det är min förhoppning att du som läser den här guiden, när du

är klar, har en kritisk blick som upptäcker bluffmakeri och bländverk när du registrerar och förvaltar din adress på Internet.

Stockholm i juni 2008  
Hans Erik Nilsson

---

Författaren riktar ett stort tack till Amar Andersson, TeliaSonera, Johan Hübner, Advokatfirman Delphi, Patrik Fältström, Cisco och Jonathan Sulo, Binerö/Registrars.se som alla har varit hjälpsamma inför tillkomsten av denna guide. För den slutliga texten svarar dock författaren.

### Hjälp oss att förbättra

Om du hittat fel  
eller har synpunkter  
på denna guide kan  
du sända dem till  
[internetguide@iis.se](mailto:internetguide@iis.se)

## Tveksamma affärer

Det är inte kartlagt hur många försök till domänskojeri som sker årligen i Sverige. Enligt uppgifter från Stiftelsen för Internetinfrastruktur (.SE), branschorganisationen Svensk Handel och polisen kan det uppskattningsvis handla om så många som 5 000-10 000 under år 2007. Säkerställd statistik saknas när det gäller den här sortens affärer och mörkertalen är sannolikt stora. Vissa som drabbas betalar för att få saken ur världen och har sedan ingen lust att öppet redovisa att de har blivit lurade. Ytterligare en grupp inser inte att de åkt på en nit utan tror alltjämt att de har gjort en bra affär när de köpt domännamn till ockerpriser.

De aktörer på domännamnsmarknaden som opererar i gråzonen anser givetvis inte själva att de handlar orätt. Nej, de hävdar att de driver en seriös affärsrörelse som hjälper företag och privatpersoner att säkerställa att ingen annan än de rättmätiga ägarna har kontroll över de viktiga Internetadresserna. Deras metoder talar ett annat språk: förtäckta eller öppna hot, orimliga avtal, hutlösa efterkrav, falsk marknadsföring och höga kostnader. Om du vill skydda dina intressen på Internet finns ingen annan råd än att informera dig om hur du undviker att bli pålurad något du inte behöver eller ska betala för mycket för.

Vad är ett domännamn?





# Vad är ett domännamn?

Eftersom domänskojeri är ett fenomen som uppstått kring hanteringen av Internetadresser kan det vara på sin plats att i stora drag beskriva hur namndelen av Internets infrastruktur är uppbyggd.

Alla datorer som är anslutna till Internet behöver en unik adress för att de ska kunna kommunicera med varandra. Dessa kallas IP-adresser, där förkortningen IP uttyds Internet Protocol. En IP-adress är numerisk, vilket innebär att den består av siffror, till exempel 212.247.7.229. Eftersom det är opraktiskt att handha och komma ihåg nummerserier kan IP-adresser översättas till bokstäver och ord enligt en standardiserad mall. Detta sker utan att användaren lägger märke till det via en globalt distribuerad databas, Domain Name System, DNS.

Domännamnssystemet gör att du som med hjälp av ett webbläsarprogram vill besöka .SE:s webbplats anger `www.iis.se` istället för det betydligt krångligare 212.247.7.229. DNS är även inblandat för att leverera dina e-postbrev till rätt adressat, liksom i de flesta andra Internetsammanhang.

Stiftelsen för Internetinfrastruktur, .SE har sedan 1997 ansvaret för driften och förvaltningen av den svenska toppdomänen, det vill säga alla domännamn som slutar med ".se". Många av världens nationalstater har egna toppdomäner, exempelvis .uk för Storbritannien och .de för Tyskland. Bland de så kallade generiska toppdomänerna, som inte är knutna till ett visst land, finns bland andra .com, .net och .org. Dessa har en internationell prägel och det ska, i alla fall i teorin, framgå vilken sorts verksamhet som bedrivs på en adress under en generisk toppdomän, exempelvis kommersiell rörelse under .com och organisation under .org.

Sedan 2006 finns också toppdomänen .eu, en generisk toppdomän för företag och organisationer inom Europa. .eu-domänen sköts av The European Registry of Internet Domain Names (EURid) på uppdrag av EU-kommissionen.

**Så registrerar du en domän**

**”Kom ihåg att det alltid är du som ska stå  
angiven som ägare av domänen! Bara då har du  
kontroll över hur den används.”**

# Så registrerar du en domän

Något bör nämnas om hur det går till att registrera ett domännamn innan vi går vidare. Om inte annat för att det avgjort mest effektiva sättet att stävja alla former av domänbluffar är att du själv har kontroll över din eller dina domäner. Om du ändå väljer att överlämna processen till en konsult, en juridisk företrädare eller ett ombud kan du dock vara betjänt av att veta hur formalian fungerar i praktiken.

Det viktigaste först: kom ihåg att det alltid är du som ska stå angiven som ägare av domänen! Bara då har du kontroll över hur den används. Det är tyvärr inte ovanligt att skojare skriver in sig själva som ägare av den domän de har sålt till dig, vilket sätter dig i en mycket svår situation när du en dag till exempel vill flytta domänen till ett annat webbhotell. Du kan läsa mer om detta i kapitlet Gisslanregistrering längre fram.

Sedan år 2003 kan du registrera vilken domän du vill under toppdomänen .se, förutsatt att den är ledig. Det är principen först-till-kvarn som gäller. Ett beprövat sätt att skaffa den Internetadress du vill ha är att först besöka .SE:s webbplats eller något av .SE:s ombuds webbplatser. Där finns en sökmotor där du kan skriva in ett ord eller en fras för att se om domännamnet är ledigt. Om det inte är det kan du försöka dig på varianter som förhoppningsvis inte ligger så långt från ditt ursprungliga uppslag. Om det ord eller förkortning som du vill ha som domännamn är ledigt kan du välja att gå vidare och registrera det.

När du har bestämt dig för att registrera ett .se-domännamn ska du vända dig till ett av .SE:s ombud. Ombudet förser dig då med information om de kostnader som är förenade med registreringen och hur du går tillväga.

Vid registrering av en .se-domän gäller vissa förutsättningar, bland annat att:

- Vem som helst kan registrera en .se-domän förutsatt att den är ledig.
- Principen om först-till-kvarn gäller.
- En .se-domän får innehålla minst två och högst 63 tecken.
- En .se-domän får innehålla bokstäverna a-z, å, ä, ö, é och ü samt siffrorna 0–9, bindestreck och skrivtecken som förekommer i de officiella svenska minoritetsspråken eller i våra nordiska grannländers språk.

## Så registrerar du en domän

- Innehavaren måste uppge en fungerande e-postadress och fullständiga kontaktuppgifter.
- Det valda namnet får inte strida mot svensk lag eller göra intrång i annans rätt, exempelvis ett varumärke.

## Domännamn under andra toppdomäner

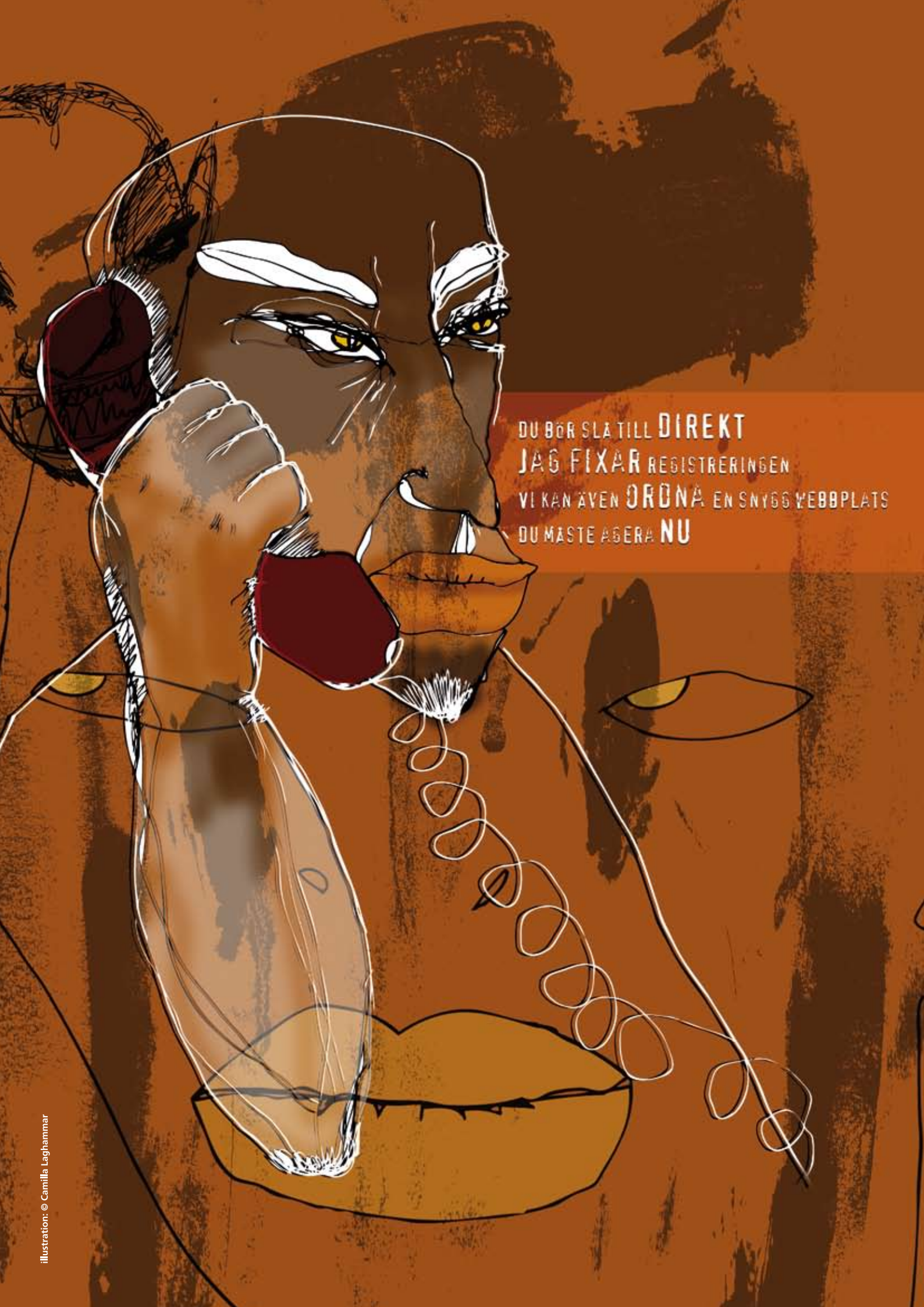
Det finns naturligtvis ingenting som hindrar att du kontaktar ett domänombud utomlands om du vill registrera ett eller flera domännamn under någon annan toppdomän än .se. Det är dock att rekommendera att du även när det gäller dessa registreringar kontaktar någon av de .SE-ombud som erbjuder registrering av domännamn under andra toppdomäner. På det viset minimerar du risken att råka ut för skojarföretag. Se ombudslistan på [www.iis.se](http://www.iis.se).

## Vad kostar ett domännamn?

Det går inte att entydigt att svara på vad en registrering av ett domännamn bör kosta. Ett bra tips är att besöka .SE:s ombudslista på [www.iis.se](http://www.iis.se). Från den klickar du dig vidare till ombudens webbplatser och jämför priser.

Det är värt att notera att många domänombud erbjuder webbhotellstjänster, inklusive e-posthantering. Om du även behöver dessa kringtjänster bör du ta den sammanlagda summan för domänregistrering och kringtjänster i beräkning när du står i begrepp att registrera en domän. Många domänombud erbjuder rabatter om du köper både registrering och kringtjänster vid samma tillfälle.

**”Det går inte att entydigt att svara på vad en registrering av ett domännamn bör kosta. Ett bra tips är att besöka .SE:s ombudslista på [www.iis.se](http://www.iis.se).”**



DU BÖR SLÅ TILL DIREKT  
JAG FIXAR REGISTRERINGEN  
VI KAN ÄVEN ÖRDNÄ EN SNYGG WEBBPLATS  
DU MÅSTE AGERA NU

# Domänskojarnas metoder – före en registrering

Även om du inte har någon domän registrerad kan du ändå bli föremål för ett försök till domänskojeri. De som är mest utsatta är de som registrerar en ny firma hos bolagsverket, namn- eller adressändrar eller på annat sätt signalerar utåt att man startat en ny verksamhet.

Småföretagare och fåmansbolag i gemen är också exponerade för domännamnssäljare med tveksamma metoder. Det finns flera anledningar till att det ser ut på det sättet. Företagare åtnjuter inget skydd av konsumenträtten och är därmed fullt ut ansvariga för de avtal de tecknar. Detta gör dem till perfekta mål för dem som gör affärer på ett ohederligt sätt. Att det är just små och medelstora bolag som är huvudmålen kan bero på att dessa verksamheter ofta saknar Internetkunniga medarbetare, IT-experter och bolagsjurister som omedelbart avvisar varje försök till domänskojeri. Det förekommer också att någon helt slumpmässigt kontaktar företag och privatpersoner i hopp att få sälja dem en adress på Nätet, eller relaterade tjänster för oskäligt höga priser.

Här följer en summarisk genomgång av domänskojarnas metoder i relation till dig som ännu inte har skaffat någon domän, eller inte satt dig in i hur domännamnsmarknadens avarter fungerar. Notera gärna att innehållet under varje rubrik är övergripande och att kombinationer och variationer av handlingsätten naturligtvis kan förekomma.

## Tvivelaktig telefonsäljning

Så kallad telemarketing är det i särklass mest förekommande tillvägagångssättet för bluffmakare på domännamnsmarknaden. Vanligen går det till så att du blir uppringd av en försäljare som säger sig veta att någon annan står i begrepp att registrera ditt företagsnamn, varumärke eller något annat viktigt kännetecken, som ett eller flera domännamn. Det har även förekommit hot om att om att så kallat stötande innehåll, exempelvis pornografi, kommer att finnas på adresserna om inte den uppringde utan dröjsmål köper loss domänerna. Försäljaren erbjuder sig att ta hand om registreringen av de aktuella domännamnen åt dig för ett facilt pris, ofta ett par tusen kronor per styck. Du uppmanas upprepade gånger att slå till på direkten då erbjudandet är mycket tidsbegränsat.

**”Du uppmanas upprepade gånger att slå till på direkten då erbjudandet är mycket tidsbegränsat.”**

En variation på samma tema är att försäljaren begär en låg summa för själva registreringen av domännamnen, men att du måste förbinda dig att betala för en mycket lång tid framåt. Priset skulle då vara ett par hundralappar per domän och år men med tio års förskottsbetalning att erläggas omedelbart.

Naturligtvis stämmer inget av vad den telefonförsäljande domänskojaren hävdar. Det finns ingen spekulant på de domännamn som du förväntas registrera. Priset är dessutom orimligt högt i proportion till de tjänster du erbjuds, alternativt att bindningstiden är extremt lång så att den sammanlagda kostnaden likväl blir för hög.

### Ohederlig hemsidesproduktion

Ett nära relaterat förfarande avser löften om billig webbplatsproduktion. Den här gången handlar det om att du ännu inte har någon webbplats. Telefonförsäljaren hävdar att det företag som han eller hon representerar vill bjuda dig på en ”professionell hemsida” värd flera tiotusentals kronor i produktionskostnader. Det enda motkravet är att de får använda din nya webbplats som referens i sin marknadsföring. I själva verket handlar det i allmänhet om en mycket enkel webbplats för en månatlig abonnemangskostnad som är mångdubbelt högre än ett webbhotell i lägsta budgetklassen. De bluffande webbplatsproducenterna registrerar även gärna dina domännamn och hela hanteringen kännetecknas av otydliga avtalsformuleringar, dolda merkostnader och orimliga uppsägningsklausuler.

### Osanna samarbeten

Det hör inte till ovanligheterna att domänskojare refererar till företag, organisationer, och till och med myndigheter, som man påstår sig samarbeta med.

Exempelvis har skojarföretag som handlar med domäner förklarat för presumtiva kunder att de inte finns på Svensk Handels varningslista på grund av tveksamma affärsmetoder utan att de i själva verket har ett nära samarbete med branschorganisationen och hamnat på listan på grund av ett ”tekniskt misstag”.

I säljsamtal har bluffmakarna även gjort hänvisningar till olika EU-organ med förespeglingen att det finns en formell samverkan mellan det lilla skojarföretaget och självaste Europarådet. Företrädesvis använder domänskojare den här metoden till att utge sig för att samarbeta med något av .SE:s ombud.



Detta är relativt enkelt att kontrollera genom att först besöka .SE:s ombudslista på [www.iis.se](http://www.iis.se) och sedan kontakta ombudet ifråga.

### Domänockupering

Det är inte olagligt eller regelvidrigt att registrera så många domäner man vill. Det går dock att ifrågasätta dem som massregistrerar domäner i syfte att dyrt sälja dem till dem som egentligen borde vara innehavare av domännamnen. Klassikern på det här området är att registrera redan befintliga företags- eller organisationsnamn, fast under andra toppdomäner, för att sedan erbjuda den som har rätten till företagsnamnet att köpa domänen till mycket saltat pris. En version av domänockuperingen är så kallad fulregistrering eller felstavningsockupering där man registrerar felstavade versioner av etablerade företagsnamn i syfte att driva trafik till egna webbplatser eller erbjuda de felstavade domänerna till försäljning.

### Femdagarfinten

Under flera generiska toppdomäner, exempelvis .com, tillämpas en fem dagar lång ångerperiod där ombudet inte behöver få betalt av domänkunden innan de fem dyggen är till ända. Genom att utnyttja denna regel har vissa aktörer satt i system att aktivera, deaktivera och sedan åter aktivera domänregistreringar inom de fem dagarna i ångerperioden. Effekten av detta blir att de i praktiken kan äga tusentals domännamn utan att betala för dem. Under tiden tillämpar många av femdagarsregistrerarna bluffmetoderna gisslanregistrering, domänockupering och så vidare.

Det är troligen på grund av femdagarsregeln som domänskojare oftast erbjuder dig domännamn under generiska toppdomäner och inte under nationella landskoder. Det är tveklöst en lukrativ affär att ta bra betalt för en domän som initialt är gratis.

**”Det är troligen på grund av femdagarsregeln som domänskojare oftast erbjuder dig domännamn under generiska toppdomäner och inte under nationella landskoder.”**

### Gisslanregistrering

Den här sortens bluffmakeri utgår ofta från lockpriser, fast med en dold agenda. Du erbjuds inledningsvis att registrera en domän till ett mycket lågt pris med en godtagbar bindningstid. Men, när du sedan vill använda din domän på något sätt framkommer det att det kostar rejält. En modifikation av gisslanregistreringen är att

det inte är något problem med själva registreringen. Däremot, när du vill flytta din domän uppdragas det att flytten är behäftad med mycket stora kostnader. En tredje variant är att ombudet eller återförsäljaren anger sig själv som innehavare och teknisk kontakt för domänen vid en domänregistrering, vilket i princip innebär att du saknar kontroll över den, men ändå förväntas betala en saltad årsavgift. I nästa steg erbjuds du köpa loss det domännamn du trodde att du redan ägde.

### Riggade sökmotorer

Det här fenomenet lär inte förekomma i någon större utsträckning i Sverige, men kan vara bra att känna till. Via en sökmotor på ett internationellt ombuds webbplats registreras vilka ord som du söker på när du vill kolla om ett domännamn är ledigt. Sökorden registreras sedan som domännamn innan du hinner registrera dem som dina. Därefter blir du antingen kontaktad av en försäljare alternativt att den eller dem som registrerat dina sökord räknar med att du ska vilja höra av dig till dem för att köpa loss de domännamn du ursprungligen sökte på. Oavsett vilket förväntas du betala ett rejält överpris för domänerna, eller också försöker säljaren lura dig med någon av de ovan nämnda metoderna.

### Nätfiske

Phishing, eller nätfiske på svenska, innebär att bedragaren skickar ett mejl till en adressat där avsändaren ser ut att vara ett seriöst företag eller en välkänd organisation. Mottagaren av det falska e-postbrevet uppmanas att översända personliga uppgifter – ofta för dennes egen säkerhets skull. På så sätt lägger bedragaren vantarna på uppgifterna och kan börja utnyttja dem.

Det är fortfarande relativt ovanligt i Sverige, men det har hänt att e-post skickats ut där innehållet uppmanar mottagaren att klicka på en länk till en webbplats där han eller han kan registrera domäner. Inte nog med att du då lockas att registrera en onödigt dyr domän via ett oförmånligt avtal, du riskerar dessutom att dina kreditkortsuppgifter hamnar i orätta händer, med allt vad det innebär.

En extra elak variant av phishing-breven är de där du även uppmanas att uppge dina login-uppgifter till din Internetbank.

**”Mottagaren av det falska e-postbrevet uppmanas att översända personliga uppgifter – ofta för dennes egen säkerhets skull!”**

## Framtida toppdomäner

De skojare som på förhand säljer domännamn under toppdomäner som ännu inte existerar följer i princip samma beteendemönster som de som använder sig av bedräglig telefonförsäljning. En säljare kommer att försöka stressa dig att registrera exempelvis ditt firmanamn under en toppdomän som enligt säljarens försäkran inom kort kommer att bli internationellt accepterad och aktiverad inom Internets infrastruktur. Ibland har det hänt att en bluff med en ännu inte etablerad toppdomän varit rätt i sak och att toppdomänen är på väg att införas. Domänskojaren har dock inte haft rätt att sälja domäner under den nya toppdomänen, och i alla fall inte på förhand.

## Falska toppdomäner

Det finns 13 stycken så kallade rotservrar i världen som, grovt förenklat, upprätthåller adresssystemet i Internets infrastruktur, DNS-systemet. Det är DNS-systemet som likt en Internets telefonkatalog gör att du hamnar rätt när du anger till exempel en webbadress i din webbläsare. Det är fullt möjligt för en tekniskt kunnig bluffmakare att starta en egen alternativ rotserver på Internet och därefter sälja domännamn under en eller flera helt påhittade toppdomäner. Sådana domännamn är i praktiken värdelösa, eftersom den stora majoriteten av Internetanvändare inte kan nå dem.

## Lågnivådomäner

Att erbjuda registreringar som ligger under en redan befintlig domän var vanligare tidigare i Internetutvecklingen, innan registreringen av domäner blev enklare och reglerna för de nationella toppdomänen ändrades till den form de har idag. Principen här är att erbjuda dig, ofta helt kostnadsfritt, en domän som ser ut så här: dindomän.domänföretag.com. En nackdel med detta kan vara att om domänföretaget upphör att existera blir du sittande med en webbadress som du har arbetat in men som inte längre fungerar.

En skojarstrategi kan vara att knyta överprisade webbhotellstjänster till gratisdomänen alternativt att i efterskott ta väldigt mycket betalt för den nätverkstrafik som din webbplats har genererat. Bluffen ligger således dold i ett snårigt kontrakt där du inte utan stort tålamod och vana vid att tolka avtal på affärsengelska inser att du senare kan komma att få betala för något som förefaller vara gratis.

### Bluff-fakturor

Många företagare, och även privatpersoner, blir någon gång utsatta för falsk fakturering. Ett företag skickar helt fräckt ut en avi som avser betalning för en vara eller tjänst som företaget eller privatpersonen aldrig beställt. Själva fakturorna är inte sällan försåtligt formulerade och gjorda på ett sådant sätt att de i hastigheten kan tas för dokument från välkända och väletablerade företag.

I Internetsammanhang kan faktureringen handla om medverkan i olika former av falska katalogtjänster, oäkta branschportaler och så vidare. Majoriteten av de skojare som använder sig av de i denna guide beskrivna metoderna drar sig inte heller för att bluff-fakturera. I synnerhet kommer de bedragare som du haft det tveksamma nöjet att tala med i efterhand hävda att du accepterat deras erbjudande, vare sig du har gjort det eller inte.

## Innan du registrerar en domän



- Kartlägg din verksamhets behov av domännamn, till exempel för specifika varumärken eller produkt-namn. Här gäller även att tänka på sådant som att något kan heta en sak men kallas något annat i dagligt tal. Som Hans och Hasse, och så vidare.
- Klargör vilka marknader och målgrupper du riktar dig till och registrera relevanta domäner. Om du inte vänder dig till en internationell publik behöver du kanske inte registrera dig under andra toppdomäner än .se.
- Det är bra att ta ställning till om det kan skada verksamheten om exempelvis en konkurrent registrerar ditt domännamn under en annan toppdomän, som .nu, .org eller .com.
- Vill du registrera ett domännamn under andra toppdomäner än .se och vill vara på säkra sidan kan du kontakta något av ombuden i .SE:s ombudslista. Majoriteten av .SE:s ombud kan förmedla registreringen av ett domännamn under en internationell toppdomän åt dig.
- Du kan även överväga att minska risken för så kallade fulregistreringar, det vill säga registrering av domännamn genom att registrera domäner som är felstavningar av ditt egentliga domännamn, genom att själv registrera felstavningarna innan någon annan hinner före.
- Om du inte kan registrera det domännamn du önskar på grund av att det är upptaget, kan du överväga att ta kontakta den som äger domännamnet. Han eller hon kan kanske tänka sig att sälja dig domännamnet för en rimlig summa.

! Tips!

## Domänskojarnas metoder – efter en registrering

## Domänskojarnas metoder – efter en registrering

Rent principiellt är samtliga domänbluffar som den som ännu inte har registrerat en domän kan råka ut för (se Domänskojarnas metoder – före en registrering) tillämpbara även på dig som redan har minst en domän i din ägo. Det finns dock några skillnader som är värda att belysa, även om tillvägagångssätten tangerar varandra.

I synnerhet du som har en väl inarbetad webbadress som till och med utgör verksamhetens huvudsakliga kännetecken, exempelvis en e-handelsplats, bör se upp med domänskojarnas affärsupplägg. Skojarna siktar gärna in sig på dig som, så att säga, har något att förlora och hoppas att du pungar ut med de begärda överpriserna. Dessutom riskerar du att förlora dina affärskritiska adresser på Nätet om du inte ser upp.

### Tvivelaktig telefonförsäljning

Du blir uppringd av en säljare som upptäckt att ett eller flera av dina domännamn inom kort kommer att bli registrerade av en anonym intressent, fast under en eller flera andra toppdomäner (.nu, org, com och så vidare).

Försäljaren erbjuder sig att ta hand om registreringen av de aktuella domännamnen åt dig till ett facilt pris, ofta ett par tusen kronor stycket. Du uppmanas slå till på direkten då erbjudandet är mycket tidsbegränsat.

En variant på samma tema är att försäljaren begär en låg summa för själva registreringen av domännamnen, men att du måste förbinda dig på att betala för en mycket lång tid framåt. Priset skulle då vara ett par hundralappar per domän och år men med tio års förskottsbetalning att erläggas omedelbart.

### Oönskad överflyttning

En representant för ett "IT-bolag" kontaktar dig och berättar att du kan få dina domäner till en betydligt lägre årlig avgift. Det händer även att man lockar med låga priser när det gäller kringtjänster som webbutrymme och e-posttjänster. För att du ska få allt detta begär den som kontaktar dig att du uppger dina inloggningsuppgifter hos ditt befintliga webbhotell och domänhante-

**”Bland annat kan ’ombudet’ i det här fallet underlåta att meddela dig när det är dags att betala årsavgiften varefter domänen eller domänerna blir avregistrerade.”**

ringsfunktionen hos .SE eller annan toppdomän. Om du går med på detta har du förlorat kontrollen över domänen. Bland annat kan ”ombudet” i det här fallet underlåta att meddela dig när det är dags att betala årsavgiften varefter domänen eller domänerna blir avregistrerade. Det innebär att domänerna inte längre är dina. Sedan registreras domänerna av skojare som kommer att begära säftiga summor för att du ska få tillbaka dina domäner enligt metoden gisslanregistrering (se Gisslanregistrering i det föregående kapitlet).

### Domänockupering

Det är som tidigare konstaterats inte brottsligt att registrera många domäner. Det går dock att ifrågasätta dem som massregistrerar domäner i syfte att sälja dem vidare. Den vanligaste metoden på det här området är skojarna som registrerar redan befintliga domännamn, fast under andra toppdomäner, för att sedan erbjuda den som har originaldomänen att köpa domänen till ett för högt pris

En version av domänockuperingen är så kallad fulregistrering, även kallat felstavningsockupering där någon eller några registrerar massor av felstavande versioner av etablerade domännamn i syfte att driva trafik till egna webbplatser eller erbjuda de felstavade domännamnen till försäljning.

### Teckentricket

År 2003 blev det möjligt att registrera .se-domäner med tecknen å, ä och ö samt é och ü. Sommaren 2007 tillkom även tecknen som förekommer i de officiella svenska minoritetsspråken; finska, meänkieli (tornedalsfinska), samiska, romani och jiddish. Tillsammans kallas domännamn med något av dessa tecken IDN-domäner (Internationalised Domain Names), eller internationaliserade domännamn. Domänskojare kontaktar domäninnehavare, företrädesvis dig som registrerat domäner före 2003, och erbjuder dig att exempelvis få prickar på de svenska vokalerna i dina domännamn. Försäljningsargumentet är den gamla vanliga valsen om en anonym aktör som står i begrepp att registrera domänerna och att du bör agera genast om inte tillfället ska gå dig förbi.



## Skydd mot domänskojare



- Se till att det alltid är du själv är angiven som innehavare till domännamnet när du eller någon annan registrerar det. Som innehavare är det alltid du som bestämmer vad domänen får användas till.
- Var mycket misstänksam mot aktörer som sysslar med telefonförsäljning av domännamn.
- Gör inte upp avtal om domännamn och webbplatser över telefon, fax eller e-post utan att ha kollat upp aktören, registreringen, priset och kontraktet.
- Kontrollera om säljaren är ombud till .SE. Det gör du i .SE:s ombudslista på [www.iis.se](http://www.iis.se)
- Undersök om säljaren finns med i Svensk Handels varningslista på [www.svenskhandel.se](http://www.svenskhandel.se)
- Informera dig om aktuella priser på domännamnsmarknaden. Jämför priser hos .SE:s ombud genom att besöka ombudens webbplatser.
- Dra ned på tempot. Be att få ringa tillbaka och begär alltid att få avtal skickade med vanlig post för påsikt. Det brukar ha en avskräckande effekt.

checklista!

## Efter att du har registrerat en domän



- Ha koll på årsavgifter och betalningsdatum. Om du mot förmodan skulle missa ett inbetalningsdatum för årsavgiften på en .se-domän sätts domännamnet på en deaktiveringslista. Detta görs omkring den 10:e i månaden efter att domännamnet förfallit till betalning.

Domännamnet står kvar på deaktiveringslistan i 60 dagar. Om årsavgiften är .SE tillhanda innan denna 60-dagarsperiod löpt ut behåller du din domän. I annat fall avregistreras den och kan registreras av någon annan. OBS att pengarna ska vara hos .SE i tid, vilket innebär att betalningen måste göras i god tid innan den 60:e dagen!

- Kartlägg din verksamhets behov av ytterligare domännamn, till exempel för specifika varumärken eller produktnamn. Här gäller även att tänka på sådant som att något kan heta en sak men kallas något annat i dagligt tal. Som Hans och Hasse, och så vidare.
- Det är bra att ta ställning till om det kan skada verksamheten om exempelvis en konkurrent registrerar ditt domännamn under en annan toppdomän, till exempel .nu, .org eller .com.
- Vill du registrera ett domännamn under andra toppdomäner än .se och vill vara på säkra sidan kan du kontakta något av ombuden i .SE:s ombudslista. Majoriteten av .SE:s ombud kan förmedla registreringen av ett domännamn under andra toppdomäner åt dig.
- Du kan även överväga att minska risken för så kallade fulregistreringar, det vill säga registrering av domännamn som är felstavningar av ditt egentliga domännamn, genom att själv registrera felstavningarna innan någon annan hinner före.

!tips!  
TIPS!

## Om du blir lurad

Har du väl accepterat innebörden i ett avtal, hur tokigt innehållet än är, har du som är företagare i regel små chanser att undkomma konsekvenserna av uppgörelsen. Om du undertecknat beställningen eller kontraktet är det särskilt svårt att få det hävt. Däremot, om du inte samtyckt till det som du anmodas betala för bör du resolut avvisa affären. Privatpersoner åtnjuter ett något starkare skydd och det finns domänombud som erbjuder sina privatkunder en ångerperiod.

Det finns dock några mått och steg som du kan vidta om du blivit lurad, speciellt om det finns skäl att misstänka att det som hänt dig rör sig om bedrägeri, brott mot upphovsrättslagen eller om någon annan straffbar handling föreligger. Som nämnts i tidigare kapitel är det dock inte olagligt att begära för mycket betalt av sina kunder.

### Bestrid fakturan

Om du får en felaktig faktura från en domänskojare kan du bestrida den, det vill säga vägra att betala den. Det gäller dock att du är säker på att du inte har tackat ja till erbjudandet. Det är lite olika tillvägagångssätt och regler som gäller för företagare och privatpersoner så det bästa är att du vänder dig till Svensk Handels (företag) respektive Konsumentverkets (privatpersoner) webbplatser för fullständig information hur du ska gå till väga.

Det finns emellertid några huvudregler att ta fasta på. Ring aldrig upp domänskojaren och försök häva ett avtal eller bestrida en faktura. Det förekommer nämligen att domänskojarna spelar in samtalet och sedan manipulerar inspelningarna. Då kan ett "nej" bli ett "ja" och du kommer att ha mycket svårare att få rätt i slutändan. Ord står sedan mot ord, medan bluffmakarna har skaffat sig "bevis" för att du beställt något från dem. Sköt därför all kommunikation via fax eller brevledes. Skicka kopior av den felaktiga fakturan och inte originalet.

Får du ett krav på fakturan behöver du inte göra något eftersom du redan bestridit fakturan. Skickas ärendet till inkasso måste du dock bestrida fakturan på nytt. Då gör du det direkt till inkassoföretaget som driver ärendet.

Tillhör du en bransch- eller yrkeskårsorganisation kan du i vissa fall få juridisk hjälp från den att driva ett ärende avseende bestridande av faktura.

**”Om du får en faktura för en tjänst eller vara som du inte har beställt ska du, efter att ha kontrollerat sakförhållandena, polisanmäla avsändaren för bedrägeri.”**

### **Polisanmäl**

Om du får en faktura för en tjänst eller vara som du inte har beställt ska du, efter att ha kontrollerat sakförhållandena, polisanmäla avsändaren för bedrägeri. Ring aldrig upp vederbörande, utan sköt all kommunikation via vanlig post eller fax (se ovan). Sammanställ och arkivera varje dokument som hör till bedrägeriförsöket för att ditt bevisläge ska vara så bra som möjligt vid en eventuell rättegång. Tillhör du en bransch- eller yrkeskårsorganisation kan du i vissa fall få juridisk hjälp från den om din polisanmälan skulle resultera i en rättegång.

### **Anmäl till .SE, Svensk Handel och Konsumentverket**

Om du blivit utsatt för ett försök till (eller fullbordat) domänskojeri kan du hjälpa andra, och i förlängningen även dig själv, genom att höra av dig till .SE, Svensk Handel eller Konsumentverket och tipsa om företag eller enskilda som använder tveksamma affärsmetoder på domännamnsmarknaden. Dessutom bör du kontakta din branschorganisation eller intresseförening, om du tillhör någon sådan. Erfarenheter visar nämligen att domänskojeriet uppträder epidemiskt och branschvis. En säsong är privata vårdgivare väldigt utsatta och nästa period står mindre företag inom tillverkningsindustrin i fokus för bluffmakarnas aktiviteter.

### **Twistlösning – ATF**

Om någon registrerat ett domännamn under .se som du anser att du har rätt till kan du vända dig till .SE för att initiera ett så kallat Alternativt twistlösningsförfarande (ATF) för att få domännamnet överfört till dig. Möjligheten finns också att gå till domstol, i synnerhet om du anser att det registrerade domännamnet skadar dig genom exempelvis renommésnyltning eller varumärkesintrång.

Alternativt twistlösningsförfarande (ATF) har skapats för att du på ett enkelt sätt, utan att gå till domstol, ska kunna överklaga registreringen av ett domännamn i efterhand. Redan 2003 skapades nya och enklare regler för twistlösning. Samtidigt ändrades reglerna för domännamnstilldelning enligt principen först-till-kvarn, det vill säga att den som först ansöker om en ledig domän får den utan förprovning. Sedan juli 2006 gäller lagen om nationella toppdomäner för Sverige på Internet, som bland annat ställer krav på att det ska finnas ett fungerande twistlösningssystem.

För att du som ansöker om twistlösning ska nå framgång i ditt ärende behöver du visa att tre kriterier är uppfyllda.

1. Sökanden måste ha en rättighet (till exempel varumärke eller firma) med giltighet i Sverige.
2. Innehavaren av domännamnet ska ha handlat i ond tro när han eller hon registrerade eller använde domännamnet.
3. Innehavaren ska inte heller ha en rätt eller ett berättigat intresse till domännamnet.

Exempel på ond tro är om någon registrerat ett domännamn med kännedom om att benämningen som utgör domännamnet tillhör någon annan. Ond tro kan också vara registrering av domännamn i syfte att störa en verksamhet. Att registrera någon annans varumärke eller släktnamn är exempel på att inte ha rätt eller berättigat intresse till domännamnet.

Tvistlösarna som verkar inom ATF fattar sina beslut helt självständigt gentemot .SE mot bakgrund av de regler som gäller, och den praxis som har utvecklats. Samtliga tvistlösare är erfarna jurister och kunniga inom immaterialrätten. De är till exempel professorer, advokater eller IT-jurister och har ingen koppling till .SE (annat än att organisationen samordnar förfarandet och publicerar beslutet). Tvistlösningen tar sikte på att lösa en viss typ av konflikter där sökanden i ett ATF-ärende antingen begär att ett eller flera domännamn ska överföras till denne eller avregistreras.

Om du har ytterligare frågor om ATF kan du besöka [www.iis.se](http://www.iis.se).

## **Twistlösning – Internationellt**

Om någon registrerat ett domännamn under någon annan toppdomän än .se som du anser att du har rätt till är ska du inte i första hand kontakta det svenska rättväsandet. Så gott som alla nationella toppdomäner har sina egna varianter av ATF (se ovan). När det gäller de generiska toppdomänerna (.com et cetera) sköts tvistlösningensärenden enligt ett förfarande kallat Uniform Dispute Resolution Policy (UDRP). FN-organet World Intellectual Property Organization (WIPO) ansvarar för UDRP på uppdrag av ICANN.

Ett bra rättesnöre här är att kontakta ditt domänombud i Sverige eller det ombud utomlands som sålt dig din domän. De kan ofta hjälpa dig med detaljerna kring en tvistlösning utanför Sveriges gränser.

Läs mer på WIPO:s webbplats: [www.wipo.int/amc/](http://www.wipo.int/amc/).

**”Ett bra rättesnöre här är att kontakta ditt domänombud i Sverige eller det ombud utomlands som sålt dig din domän.”**

### **Svensk domstol**

Det finns bara ett fåtal rättsfall i Sverige vad avser rätten till ett domännamn. Anledningen till detta är att ATF är en väl fungerande instans som minimerar behovet av stämningsansökningar till allmän domstol. Det har även förekommit att parter gjort upp vid sidan av rätten, en så kallad förlikning, och på så sätt kunnat hålla en stämningsansökan angående exempelvis varumärkesintrång på grund av domännamn borta från domstolsförhandlingar.

# Länkar

Om du vill hålla dig à jour med utvecklingen inom området Domänskojeri rekommenderas regelbundna besök på följande webbplatser.

## **Stiftelsen för Internetinfrastruktur, .SE**

[www.iis.se](http://www.iis.se)

## **Svensk Handel**

[www.svenskhandel.se](http://www.svenskhandel.se)

## **Konsumentverket**

[www.konsumentverket.se](http://www.konsumentverket.se)

## **Ombudsföreningen (för domännamnsombud)**

[www.registrars.se](http://www.registrars.se)

.SE står på två ben: domännamnsverksamheten och utveckling av Internet. Överskottet från registreringen av domännamn används för att finansiera vidareutveckling av Internet, vilket i sin tur gynnar domännamnsinnehavarna. Internetutveckling är en förutsättning för stiftelsens verksamhet och finns också inskrivet i dess stadgar.

Som en del i .SE:s arbete med Internetutveckling producerar .SE ett antal skrifter, under produktnamnet **.SE:s Internetguider**. Guiderna behandlar olika Internetrelaterade områden och riktar sig i första hand till intresserade lekmananvändare. En guide kan vara såväl en praktisk handbok som en mer beskrivande rapport.

Utöver Internetguiderna inrymmer .SE:s forsknings- och utvecklingsverksamhet flera stora projekt för Internetutveckling. Några exempel är:

- **Webbstjärnan.** Under läsåret 2008–2009 anordnar .SE en tävling i webbpublicering för gymnasieelever i Sverige. Syftet är att dra nytta av Internets möjligheter i skolarbetet och uppdraget är att bygga en webbplats kring ett valfritt skolarbete.
- **Internet för alla.** Internet erbjuder stora möjligheter för funktionshindrade personer att leva mer självständigt, få en enklare vardag, bedriva studier och arbete och kommunicera med andra människor. Under 2008 ska .SE undersöka vad som kan göras för att förbättra tillgängligheten till Internet för dessa grupper.
- **Pålitlig e-post.** .SE ska etablera en verksamhet mot spam, phishing och andra närliggande problem som minskar tilliten till Internet. Målet är att öka förtroendet för e-post som kommunikationsverktyg för både företag och privatpersoner.
- **IPv6 och DNSSEC.** Två viktiga teknikprojekt som skall säkerställa att Internets infrastruktur i Sverige även i fortsättningen fungerar både säkert och stabilt.
- **Bredbandskollen.** .SE har i samverkan med Internetoperatörerna utvecklat en tjänst som mäter den faktiska överföringshastigheten på en bredbandsanslutning.

